

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-647677-IX-9001/10 WR

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 31.05.2010 r.

**Pan
Bogdan Klich**

Minister Obrony Narodowej

szanowny Panie Ministrze

Upzejmie informuję, że dnia 10 maja 2010 r. pracownicy BRPO przebywali w 25 Brygadzie Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim. Celem wizyty było sprawdzenie przestrzegania praw obywatelskich oraz zapoznanie się z warunkami szkolenia i pełnienia służby a także najistotniejszymi problemami pilotów śmigłowców bojowych w wymienionej jednostce. Poruszone przez żołnierzy sprawy zostały przedstawione i omówione z Dowódcą 25 BKPow. gen. bryg. Dariuszem Wrońskim.

Podobnie jak w innych jednostkach wizytowanych w ostatnim okresie, w czasie spotkania z personelem latającym i technicznym Brygady dominowały zagadnienia dotyczące - według posiadanych przez nich informacji przygotowywanych niekorzystnych dla żołnierzy zawodowych zmian w ustawie pragmatycznej. W ocenie żołnierzy od dłuższego czasu prowadzone są na szczeblu rządowym intensywne prace mające na celu wprowadzenie do obowiązujących przepisów, rozwiązań niekorzystnych dla wszystkich służb mundurowych w tym także żołnierzy. Poza wydłużeniem czasu służby, po którym istniałaby możliwość nabycia częściowych praw emerytalnych, wymieniane były także zmiany w zapisach art. 95 i 96 ustawy o służbie żołnierzy zawodowych, które odnoszą się do świadczeń pieniężnych przysługujących zwalnianemu żołnierzowi (m.in. ograniczenie wysokości otrzymywanej odprawy do trzech średnich pensji krajowych i zniesienie możliwości wypłaty jednorocznego uposażenia). Sytuacja jest już na tyle poważna, iż znacząca część personelu w swych dalszych planach życiowych uwzględnia możliwość

zwolnienia ze służby wojskowej. Jako jeden z zasadniczych powodów odejścia wymieniany jest brak poczucia stabilności i wprowadzanie ciągłych, zazwyczaj niekorzystnych zmian w przepisach. Brak stanowczej reakcji ze strony rządowej na tego rodzaju pogłoski utwierdza tylko żołnierzy w ich przypuszczeniach i domysłach. Zaistniała sytuacja będzie miała znaczący wpływ także na system realizacji zadań przez jednostkę w najbliższym czasie. Jeśli bowiem zdecyduje się na odejście z wojska ok. 50% pilotów pełniących służbę w jednostce, mających wysługę w granicach dwudziestu lat służby (i to tych najlepiej wyszkolonych) to -jak podkreśla Dowódca 25 Brygady - nie będzie możliwości ich zastąpienia w krótkim okresie czasu. Ponadto na wyszkolenie nowych pilotów potrzebne będą znaczne środki finansowe.

Przedstawionych zostało także wiele innych istotnych problemów, związanych z realizacją codziennych zadań, które wymagają podjęcia stosownych decyzji ze strony Pana Ministra. Zaliczyć do nich należy:

1/ niska sprawność użytkowanych śmigłowców W-3 i Mi-8 oraz niewystarczający budżet na rok 2010, uniemożliwiający przeprowadzania bieżących remontów oraz serwisowanie. Z 17 śmigłowców Mi-8 posiadanych przez jednostkę - 3 śmigłowce skierowane zostały na remont główny, 5 oczekuje na remont a na 2 śmigłowce zabrakło pieniędzy na przeprowadzenie stosownych napraw. Dodać należy, iż w roku ubiegłym nie było żadnych środków finansowych w zakresie przedłużania kalendarzowego okresu eksploatacji śmigłowców W-3. Aktualnie szczególnie dotkliwy jest brak agregatów do wymiany (dysponuje nimi Inspektorat Wsparcia).

2/ pragnąc poprawić bezpieczeństwo odbywanych lotów, na początku bieżącego roku, Dowódca Brygady wystąpił do Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy o zainstalowanie na lotnisku świetlnego systemu podejścia precyzyjnego lądowania oraz lądowania według wskazań przyrządów. Na początku drugiego kwartału uzyskał odpowiedź, iż RZI nie będzie tego realizował, ponieważ przedsięwzięcia te nie są związane z infrastrukturą ogólną. W związku z tym w sprawie tej, poprzez Dowództwo Wojsk Lądowych zwrócono się do Inspektoratu Wsparcia. Poważnym utrudnieniem dla funkcjonowania jednostki jest fakt, iż na terenie lotniska w Tomaszowie Maz. brak jest hangarów w których mogłyby być trzymane śmigłowce. Z tego powodu wszystkie obsługi techniczne statków powietrznych są przeprowadzane

na płycie lotniska, co jest bardzo uciążliwe, szczególnie w okresie jesienno-zimowym oraz podczas opadów.

3/ poważnym problemem staje się funkcjonowanie lotniczych służb technicznych. Aby samolot mógł wystartować potrzeba obsługi co najmniej 10 ludzi personelu naziemnego. Wprowadzenie zmian w szkoleniu tego personelu spowodowało, iż od 8 lat Brygada nie otrzymała żadnego specjalisty z zakresu techniki lotniczej. Obecny system szkolenia jest taki, iż absolwenta dowolnej wyższej uczelni cywilnej kieruje się na dziewięćmiesięczny kurs, po którym przychodzi do jednostki, praktycznie bez znajomości sprzętu który ma obsługiwać i zadań jakie ma wykonywać.

4/ brak wyposażenia statków powietrznych w urządzenia do zamiany metrów na stopy. Obecnie pilot musi mieć tabelę przy sobie w czasie lotu i sam przeliczać, ponieważ w kabinach są różne urządzenia zarówno metryczne jak i przeliczniki stopowe.

5/ niewystarczająca - zdaniem kadry - liczba kursów organizowanych przez WSOSP w Dęblinie w stosunku do istniejących potrzeb. Podkreślić należy, iż odbycie stosownych przeszkoleń jest warunkiem umożliwiającym awansowanie zarówno w stopniu jak również w hierarchii służbowej. W ramach otrzymywanych limitów bardzo często zdarza się, iż otrzymują jedno miejsce rocznie, podczas gdy potrzeby są wielokrotnie większe. Dlatego też bulwersują pilotów przypadki, kiedy przychodzą informacje z Departamentu Kadr MON, iż z powodu braku chętnych kurs został odwołany.

6/ bardzo mały limit środków bojowych przeznaczonych do szkolenia na 2010 rok, a szczególności niekierowanych pocisków raketowych.

II wiele istotnych uwag dotyczyło obecnego systemu szkolenia pilotów i adresowanych było do jedynej uczelni wojskowej tego rodzaju czyli WSOSP w Dęblinie. W ocenie pilotów WSOSP ma swój system szkolenia dostosowany do wymagań i potrzeb Sił Powietrznych. Natomiast podlegających pod Dowództwo Wojsk Lądowych jednostkach, tj. 25 Brygadzie Kawalerii Powietrznej oraz 49 pśb w Pruszczu Gdańskim i 56 pśb w Inowrocławiu obowiązują zasady szkolenia jakie funkcjonują w Wojskach Lądowych. Dlatego w celu lepszego przygotowania absolwentów WSOSP do wykonywania czekających ich trudnych zadań, proponowano wprowadzenie zróżnicowania programów i dostosowanie ich do wymogów i potrzeb - już na szczeblu podstawowego szkolenia pilotów. Niezależnie od tego na ostatnim roku studiów w WSOSP wprowadzona powinna

być obowiązkowa praktyka odbywana przez podchorążych w jednostkach, w których mieliby pełnić służbę po ukończeniu uczelni. Po jej zakończeniu i zapoznaniu się z uzyskanymi ocenami przełożeni mieliby możliwość dokonania wyboru podchorążych, pod kątem ich predyspozycji i przydatności do służby w jednostkach lotniczych realizujących zadania w Wojskach Lądowych. Przyjęcie takich rozwiązań spowoduje, iż do wymienionych jednostek nie będą kierowani absolwenci przypadkowi ale znający zadania, które przyjdzie im realizować. Wpłynie to także na jakość i skuteczność prowadzonego szkolenia pilotów.

Uwzględniając powyższe, oraz działając na podstawie, art. 16 ust 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) przedstawiam te istotne i trudne sprawy, wyrażając nadzieję, że podjęte przez Pana Ministra działania przyczynią się do ich rozwiązania.

Będę wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie Rzecznika o zajętym stanowisku wobec przedstawionych problemów.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk